

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]
 med i Markedsforholdene og Prisbevægelserne o. s. v., baade ved at komme paa Markederne og ved at følge med i Bladene o. lign., men det er en given Ting, at i Almindelighed vil Husmændene ikke have Mulighed for det. De vil i de fleste Tilfælde tabe Penge, hvis de mener, at de selv skal handle i Stedet for at overlade det til andre, enten betroede Mænd eller Sammenslutninger. Jeg skal villig indrømme, at jeg selv har følt det som en Glæde at komme paa Marked og give Haandslag paa Kreaturer o. s. v., men selv om jeg har haft flere Kreaturer end de fleste Husmænd, tør jeg ikke paastaa, at jeg har haft større Fordel af det. Jeg tror lige saa godt, jeg kunde have ladet være og have været lige velhavende for det. Det er min Overbevisning, at det er det, at Husmændene har villet handle selv, der har ført til de kostbare Indkøb og fremkaldt de store Tab, og naar det er Tilfældet, hvorfor saa ikke følge Husmændenes eget Ønske og gaa til en Ordning, som giver dem større Fordele?

Det ærede Medlem sagde, at han troede nok, at man ved Centralisering kunde naa til billigere Indkøb, naar det gjaldt Indkøb af Maskiner, men ikke naar det gjaldt Indkøb af Husdyr. Jeg mener ikke, det ærede Medlem har Ret, men mener tværtimod, at det for de fleste Husmænds Vedkommende vil være en Fordel at faa en saadan almindelig Centralisering af Indkøbene.

Det ærede Medlem foreslog at slette 12 000 Kr.s Grænsen og sagde, at den havde man ikke haft tidligere. Jo, i Lovgivningen om desmaa Driftslaane foreninger, som vi her behandler Fortsættelsen af, har vi hele Tiden haft denne Grænse. Man har den ikke i de store Driftslaane foreninger, men det er netop ikke mindst Erfaringerne fra de store Driftslaane foreningers Virksomhed, som man bygger paa, idet Husmændene der er gaaet i solidarisk Ansvar med de store Landmænd med det Resultat, at mange af de smaa Husmænd nu sidder med store solidariske Forpligtelser, fordi der er enkelte meget store Landmænd, som er gaaet fra Ejendommene. Forpligtelserne falder derved over paa de smaa, og den Risiko ønsker man at sikre disse Foreningers Medlemmer mod. Her er der et begrænset Ansvar, men alligevel et Ansvar, som kan komme til at betyde noget, og naar Husmændene er ængstelige for at faa de større med, kan jeg ikke se, at vi bør tvinge dem til at tage dem med, for

at de kan faa disse Begunstigelser. Hvis de større Landmænd ønsker at oprette Indkøbsforeninger af lignende Karakter som disse og kommer til Staten om Bistand, kan man tale om, hvorvidt man vil gaa med til det, men at tvinge Husmændene til at tage dem med her kan jeg i alt Fald ikke se er rigtigt, og derfor maa jeg advare mod en saadan Ændring.

P. C. Petersen: Den ærede konservative Ordfører kom med en Bemærkning om, at jeg havde tænkt mig at foreslaa nedsat et Udvalg til Behandling af dette Lovforslag. Det er en Fejltagelse af det ærede Medlem; jeg har ikke udtalt mig i den Retning, men jeg agter senere at foreslaa Nedsættelse af et Udvalg, da baade de Konservatives og Venstres Ordfører har udtalt Ønske derom.

Med Hensyn til de øvrige Bemærkninger, som den ærede konservative Ordfører gjorde, om Fællesindkøb og Centralisering af disse Indkøb, kan jeg frafalde at udtale mig, idet den højtærede Minister har udtalt sig derom paa en ganske udmærket Maade.

Nielsen Mann: Den højtærede Landbrugsminister havde tilsyneladende faaet det Indtryk, at jeg opfattede Lovforslagets § 4 saaledes, at der ikke kunde tages tilstrækkelige Hensyn til Folketingsudvalgets Betænkning. Det er en Misforstaaelse. Selvfølgelig kan den højtærede Minister administrere Loven i den Aand, Folketingsudvalget har ønsket. Men det, jeg udtalte mig om, var, at jeg ikke i § 4 finder nogen som helst Begrundelse for, at Folketingsudvalget har udtalt sig, som det har gjort, idet man nemlig siger — jeg beder om Formændens Tilladelse til et kort Citat —, at Flertallet „ønsker understreget Bestemmelserne i § 4 om, at Fællesindkøb ikke maa være til Hinder for, at Foreningerne, hvor Forholdene taler derfor, selv foretager Indkøb“ o. s. v. Den Bestemmelse, man her ønsker at understrege, har jeg ikke kunnet finde i Lovforslaget, og det var det, som gav mig Anledning til at fremsætte min Bemærkning.

I øvrigt var den højtærede Minister jo imødekommende over for mine Synspunkter, i hvert Fald til at begynde med; jeg syntes jo nok, at Kærligheden til Centralisationen blev større, jo længere Ministeren talte, men jeg haaber, at Loven maa blive administreret saaledes, at der baade bliver Tale om den Fordel, der kan være for Husmændene ved at centralisere Indkøbene,